

فصلنامه تاریخ اسلام

سال سوّم، زمستان ۱۳۸۱، شماره مسلسل ۱۲، ص ۱۱۹ - ۱۴۲

تاریخ اسلام از منظر چند پایگاه اسلامی

میرهادی حسینی*

مقدمه

در شماره ۷، تاریخ اسلام از منظر چند پایگاه غربی، مورد بررسی قرار گرفت. گرچه دیدگاه طراحان این پایگاه‌ها، تأثیر غیر قابل انکاری در ذهن خواننده دارد، در عین حال، برای یک محقق و پژوهشگر، آشنایی با نظرات مختلف مفید خواهد بود. در این شماره، بر خلاف مطالب قبل، تاریخ اسلام را از منظر پایگاه‌هایی مورد بررسی قرار می‌دهیم که طراحی و ساخت صفحات وب (Web) آنها در جهان اسلام و یا توسط یک مسلمان انجام شده است.

فرهنگ اعراب قبل از اسلام

آدرس زیر که یک پایگاه فرهنگی مربوط به اهل سنت است، کاربران را با جامعه، فرهنگ و اعراب جاهلی پیش از اسلام، شجره‌نامه، زندگی، ازدواج و بعثت پیامبر اسلام(ص) و مطالب

* عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت معلم تهران.

فراوان دیگر در تاریخ صدر اسلام آشنا می‌سازد:

<http://www.quran.com/Raheeq/>

پس از ورود به این سایت، پیوندهای زیر در زمینه تاریخ اسلام قابل توجه است:

۱. آشنایی با قبایل عرب پیش از اسلام

۲. تاریخ صدر اسلام تا قبل از هجرت

۳. نبردهای تاریخ صدر اسلام.

تاریخ اسلام در پایگاه برکاتی

برای آشنایی با تاریخ جهان اسلام در پایگاه Barkati به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.barkati.net/english/>

در این پایگاه پیوندهایی برای آشنایی با تاریخ اسلام (ظهور اسلام، خلفای راشدین،

امویان، عباسیان و...) وجود دارد.

تاریخ اسلام در پایگاه جستجوگر شیعی

به تازگی پایگاه (shia search) با هدف جستجو در منابع مطالعاتی شیعه در اینترنت راه

اندازی شده است. برای آشنایی با این پایگاه جستجوگر شیعی، به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.shiasearch.net>

اگر چه این پایگاه، در نوع خود، در حال حاضر منحصر به فرد است، اما نتوانسته حوزه

وسیع و جامعی از منابع شیعی را در بانک اطلاعاتی خود بگنجانند. البته این نقیصه، تماماً به

طراحان این پایگاه مربوط نمی‌شود، بلکه اساساً هیچ موتور جستجوی کاملی در جهان

اینترنت یافت نمی‌شود. بنابراین برای طراحی و ساخت یک موتور جستجو تخصصی و

کامل، زمان بیشتری مورد نیاز است. پایگاه (shia search) هم اکنون به چهار زبان فارسی، اردو، انگلیسی و عربی قابل دریافت است. اینک به پایگاه زیر وارد شوید:

<http://www.shiasearch.net/persian.htm>

با کلیک روی پیوند تاریخ، به بخش تاریخ اسلام در این سایت متصل می‌شوید. در حال حاضر، تنها پیوند «تاریخ اسلام»، «کتاب‌ها» و «تاریخ انبیاء» در این بخش فعال است. (بقیه پیوندها هنوز آماده نشده است.)

الف) بخش تاریخ اسلام:

این صفحه از قسمت‌های زیر تشکیل شده است:

۱. **پیش درآمد** شامل: تاریخ و تاریخ نویسی در اسلام، تاریخ از دیدگاه قرآن و تاریخ اسلامی. مطالب این قسمت از کتاب‌های *تفسیر المیزان*، *کارنامه اسلام* تألیف دکتر زرین کوب و *تاریخ تمدن اسلام* از جرجی زیدان گرفته شده است.
۲. **جهان در عصر بعثت** شامل: شبه جزیره عربستان و آداب و رسوم. مطالب این قسمت هم از کتاب‌های *تاریخ تحلیلی اسلام* اثر رسولی محلاتی و *تاریخ اسلام* از علی دوانی اخذ شده است.
۳. **خاتم پیامبران** شامل: از ولادت تا بعثت و از بعثت تا هجرت، که از کتاب *تاریخ تحلیلی اسلام*، گرفته شده است.
۴. **تاریخ چهارده معصوم (ع)**: این بخش از قسمت‌های ارزشمند این سایت است. مهمترین منابع مورد استفاده در این قسمت، منتهی الآمال و تألیفات فقیه بزرگ علامه حلی، در مورد زندگی ائمه (ع) است. در عین حال، از منابع زیر هم استفاده شده است:
 امام حسن (ع) تألیف حسین استاد ولی، *زندگی امام حسن عسگری (ع)* تألیف باقر شریف قرشی.

ب) کتاب‌ها:

این بخش برای دریافت متن کامل کتاب‌های تاریخی طراحی شده است. از جمله:

۱. آثار اسلامی مکه و مدینه از رسول جعفریان
۲. بامداد اسلام از دکتر زرین کوب
۳. بیدارگران اقالیم قبله از محمدرضا حکیمی
۴. تاریخ اسلام از آغاز تا هجرت از علی دوانی
۵. تاریخ اسلام در آثار شهید مطهری
۶. حبیب بن مظاهر از جواد محدثی
۷. داستان پیامبران از علی موسوی گرمارودی
۸. درس‌هایی از تاریخ تحلیلی اسلام از رسولی محلاتی
۹. زندگی تحلیلی پیشوایان (ائمه دوازده گانه) استاد عادل ادیب، ترجمه اسدالله مبشری
۱۰. زندگی حضرت زهرا(س) تألیف سید جعفر شهیدی
۱۱. سرزمین اسلام از غلامرضا گلی زواره
۱۲. کارنامه اسلام تألیف دکتر زرین کوب.

ج) تاریخ انبیاء:

در این بخش با تاریخ زندگی بعضی از انبیاء الهی (حضرت آدم، ابراهیم، یوسف، نوح و موسی(ع)) آشنا می‌شویم.

اینک به صفحه اصلی این پایگاه باز گردید. چنانچه روی پیوند مجله‌ها کلیک کنید با گروهی از مجلات اسلامی آشنا می‌شویم. روی پیوند تاریخ کلیک کنید، تا مقالات فصلنامه تاریخ اسلام را دریافت کنید.

همچنین در این پایگاه پیوندهایی برای آشنایی با تاریخ زندگی پیامبر اسلام(ص) و اهل

بیت(ع) قرار داده شده است. همچنین پیوند «پایگاه‌های شیعی» حاوی فهرست مفصلی از پایگاه‌های شیعی در جهان است.

پایگاه Witness - Pioneer

برای آشنایی با تاریخ اسلام و انبیاء الهی در پایگاه witness - pioneer به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.witness-pioneer.org>

پس از ورود به این پایگاه، به پیوندهای سمت چپ توجه کنید، پیوند Library ما را به بخش کتابخانه مجازی (بیت الحکمه) در این پایگاه متصل می‌کند. این بخش خود حاوی پیوندهایی در زمینه قرآن، حدیث، کتب، مقالات و غیره است:

الف) چنانچه روی پیوند کتب (Books) کلیک کنید با متن کامل منابع و کتب زیر آشنا

می‌شوید:

۱. زندگی محمد(ص)، تألیف محمد حسین هیکل، ترجمه اسماعیل رازی الفروغی

۲. الرحیق المختوم تألیف رحمان المبارک پور

۳. خاتم پیامبران تألیف سید ابوالعلی مودودی

۴. پیامبر اسلام و نخستین دولت اسلامی تألیف محمد محمود غالی

۵. عمر بن خطاب تألیف حسین.م. القیار

۶. پیوند stories of the prophet ما را با زندگی انبیاء الهی از آدم (ع) تا خاتم (ص) آشنا

می‌سازد.

۷. پیوند companions of the prophet به معرفی تعداد زیادی از صحابه پیامبر اسلام

(ص) می‌پردازد.

ب) پیوند Articles نیز حاوی مقالاتی در این زمینه است، از جمله:

۱. مقالاتی در مورد حضرت آدم(ع)، عیسی(ع) و ابراهیم(ع)
۲. مقدمه‌ای به اسلام از سید ابوالعلی مودودی
۳. مقاله‌ای با عنوان «آیا نقاط مشترکی در تمدن‌ها وجود دارد» از دکتر - mustafa as sibai
۴. تاریخ اسلام از m.a.bari

معرفی انبیاء الهی در پایگاه Islamic Interlink

برای آشنایی با انبیاء الهی در پایگاه اینترنتی Islamic Interlink به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.islamicinterlink.com/subject/prophets.html>

پس از ورود به این پایگاه، با پیوندهای زیر روبرو می‌شویم:

۱. مقاله‌ای به زبان انگلیسی از سید ابوالعلی مودودی، اهل پاکستان با عنوان «خاتم پیامبران»
۲. ابراهیم نبی(ع)، پدر انبیاء
۳. «عصمت پیامبران» که ترجمه انگلیسی از مکتوبات امام فخرالدین رازی است.

پایگاه مؤسسه عمومی اهل سنت

پایگاه مؤسسه عمومی اهل سنت (usf) در اینترنت، با هدف ارائه خدمات فرهنگی در زمینه اسلام و از طریق آدرس زیر قابل دسترسی است:

<http://www.usf.edu.pk/>

پس از ورود به این پایگاه، به فهرست پیوندهای سمت چپ این سایت توجه کنید. اولین پیوند در این فهرست (Biography of muhammad) به تاریخ زندگی پیامبر اسلام (ص) مربوط می‌شود. با کلیک روی این پیوند، در سمت راست، فهرست دیگری را مشاهده می‌کنید. در این فهرست مطالب زیر مشاهده می‌شود:

۱. فرهنگ و تمدن‌های دوره پیش از اسلام

۲. قریش و عرب

۳. دودمان و تولد پیامبر

۴. ازدواج پیامبر

۵. دعوت پیامبر و عکس العمل قریش

۶. محاصره و زندگی در شعب ابی طالب

۷. سفر به طائف

۸. معراج

۹. بیعت عقبه

۱۰. هجرت

۱۱. مدینه و تغییر قبله

۱۲. جنگ بدر و...

تاریخ اسلام و انبیاء الهی در پایگاه «اسلام ۱۰۱»

پایگاه «اسلام ۱۰۱» حاوی اطلاعاتی در زمینه توحید، پیامبر اسلام و قرآن کریم است.

برای آشنایی با این سایت به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.islam101.com>

اینک به پیوندهای سمت چپ این صفحه توجه کنید:

۱. پیوند muhammad ما را به پایگاهی با همین عنوان متصل می‌کند. این سایت به طور مجزا توضیح داده می‌شود.

۲. پیوند prominent muslims of the world ما را به صفحه‌ای با همین عنوان (مسلمانان بزرگ جهان) متصل می‌کند. در این صفحه جدید، پیوند the prophets ما را با تاریخ زندگی انبیاء الهی، از آدم (ع) تا خاتم (ص) (مجموعاً بیست پیامبر) آشنا می‌سازد.

پایگاه سیف الله

برای آشنایی با پایگاه «سیف الله» (sword of allah) به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.swordofallah.com>

این پایگاه بر اساس مطالب A.I.Akram، اهل راولپندی پاکستان در مورد زندگی و جنگ‌های یکی از سرداران سپاه اسلام یعنی خالد بن ولید، تهیه و تأسیس شده است. مؤلف ذکر می‌کند که برای تدوین این مطالب، با دو مشکل عدم آشنایی کافی به زبان عربی و کمبود اطلاعات جغرافیای تاریخی، مواجه بوده است. وی پس از یادگیری زبان عربی، برای حل مشکل دوم، از دو کتاب جغرافیایی اوایل اسلام استفاده کرد. این دو منبع، الاعلاق النفیسه از ابن رسته و کتاب البلدان از یعقوبی بود.

در این پایگاه با مطالب زیر آشنا می‌شویم:

فصل اول شامل: زندگی نامه خالد بن ولید در زمان پیامبر، نبرد احد، اسلام آوردن خالد، فتح مکه، نبرد حنین، ماجرای دمه الجندل.

فصل دوم شامل: نبردهای خالد بن ولید با مرتدان بعد از وفات پیامبر (ص).

فصل سوم هم در مورد نبردهای خالد بن ولید در عراق و ایران است.

در همین پایگاه پیوندی برای آشنایی با نقشه‌های جنگی زمان پیامبر اسلام (ص) وجود دارد. از جمله می‌توان نقشه‌های آرایش نظامی مسلمانان در نبردهای احد و فتح مکه را مشاهده کرد.

همچنین پیوند companions در این سایت، تاریخ زندگی تعدادی از صحابه را معرفی می‌کند.

پایگاه تاریخ هنر اسلامی

در پایگاه اینترنتی هنر اسلامی (islamic Art) می‌توان اطلاعات ارزشمندی در حوزه تاریخ اسلام بدست آورد. برای آشنایی با این سایت، به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.islamicart.com>

پس از ورود به این سایت، روی پیوند History Events در بالای صفحه کلیک کنید تا به صفحه‌ای با عنوان «وقایع و نقاط عطف تاریخی جهان اسلام» متصل شوید. در این صفحه با مطالب تاریخی ذیل به صورت مجمل آشنا می‌شویم:

۱. خلاصه زندگی پیامبر اسلام (ص)

۲. تاریخ خلفای راشدین و بنی امیه

۳. امویان اندلس

۴. خلفای عباسی

۵. سلسله آل طولون و فاطمیان در مصر

۶. سلسله سلجوقیان و ایوبیان در سوریه

۷. افریقیه و سیسیلی

۸. مراپطین و موحدون در مراکش

۹. مرابطین و موحدون در اندلس

۱۰. آخرین حکام عباسی در بغداد

۱۱. حکومت مغولان در هند

اینک به صفحه اصلی این پایگاه باز گردید (با زدن کلید Backspace و یا کلیک روی دکمه (Back).

پیوند «العملة الإسلامية» (coins)، ما را با سکه‌های تاریخ اسلام آشنا می‌سازد. در این بخش تصاویر اسکن شده از سکه‌های باقی مانده از دوره‌های مختلف تاریخ جهان اسلام به همراه توضیحاتی ارائه شده است. به عنوان مثال، تصاویر سکه‌های زیر قابل دریافت است:

۱. تصاویر سکه‌های مربوط به سال‌های ۶۹۷ و ۶۹۸ میلادی که مربوط به زمان حجاج بن یوسف است.

۲. تصاویر سکه‌های مربوط به سال ۸۹۷ و ۸۹۸ میلادی (دوره عباسیان) که از منطقه شمال بین‌النهرین کشف شده است.

۳. سکه‌های مربوط به سال ۹۵۰ میلادی و مربوط به دوره آل بویه.

۴. سکه‌های حکومت فاطمیان مصر (۱۰۳۲ میلادی) که بر روی آنها، عبارت «علی ولی الله» نقش بسته است.

۵. سکه‌های حکومت ایوبیان (۱۲۵۰ م).

۶. سکه‌های بجا مانده از امویان اندلس و اسپانیا در گرانادا، مربوط به زمان محمد هفتم و به سال ۱۳۹۵ و ۱۴۰۷ میلادی.

پایگاه محمد(ص)

پایگاه محمد(ص) در اینترنت برای معرفی تاریخ زندگی پیامبر اسلام و مقالاتی در این

محدوده تأسیس شده است. آدرس این پایگاه چنین است:

<http://www.muhammad.net>

پس از ورود به این آدرس، چنانچه روی پیوند Introductory Articles کلیک کنید به صفحه‌ای متصل می‌شوید که حاوی مقالاتی در زمینه تاریخ اوایل اسلام است. از جمله:

۱. مقاله‌ای از عبدالعلی مودودی اهل پنجاب پاکستان
۲. مقاله‌ای از حسین پاشا از مؤسسه علوم اسلامی شیکاگو
- همچنین پیوند Biographies در صفحه اصلی این پایگاه، ما را با چند مقاله که در زمینه زندگی پیامبر اسلام (ص) نوشته شده، آشنا می‌سازد از جمله:
 ۱. مقدمه‌ای به اسلام از محمد حمید الله
 ۲. ترسیم نمودار شجره نامه پیامبر از Ishaq zahid
 ۳. جنگ بدر از شیخ عبدالمحسن القسیم
 ۴. کتابی با عنوان «محمد بزرگ» تألیف Ahmad Deedat
 ۵. وقایع نگاری حوادث زمان پیامبر(ص) از ابوطارق حجازی
 ۶. مأمّن اولیه مهاجران مسلمان: ملل افریقانخستین پناه مسلمانان تألیف نجیب محمد که در سال ۱۹۹۷ میلادی در امریکا منتشر شده است.
- همچنین پیوند amuhammad Books ما را با کتب متعددی که در زمینه تاریخ زندگی پیامبر (سیره) تألیف شده، آشنا می‌سازد.

پایگاه علم و تمدن اسلامی

پایگاه علم و تمدن اسلامی، حاوی اطلاعات فراوانی در حوزه‌های مختلف تاریخ و تمدن اسلامی است. برای آشنایی با این پایگاه، به آدرس زیر وارد شوید:

<http://cyberistan.org/islamic/>

این پایگاه که توسط دکتر zahoor، تاسیس شده، حاوی اطلاعات زیر است:

۱. زندگی نامه نویسی (Biography)

این بخش به مسئله تمدن اسلامی و معرفی دانشمندان اسلامی پرداخته است. در این قسمت می‌توان با شخصیت‌های اسلامی برجسته آشنا شد. این افراد عبارتند از:

جابر بن حیان - خوارزمی - جاحظ - الکندی - ثابت بن قره - طبری - البقانی - الفرقانی - رازی - فارابی - ابوالحسن علی مسعودی - بوزجانی - ابن هیثم - ماوردی - ابوریحان بیرونی - ابن سینا - عمر خیام - غزالی - ابن باجه - ادریسی - ابن طفیل - ابن رشد - نصیر الدین طوسی - جلال الدین رومی - ابن نفیس دمشقی - ابن بطوطه - ابن خلدون - الغ بیگ.

۲. علم (science)

این بخش حاوی مطالب زیر است:

مطالبی پیرامون اهمیت علم از بزرگان - مترجمان بزرگ اسلامی در قرون وسطی - اسامی لاتین و انگلیسی که منشأ عربی دارد - شهرهای اسلامی که سابقه فعالیت علمی دارند - علم و تمدن در اندلس - اسلام و نجوم - ریشه‌های اسلامی در پزشکی اروپا - جهان اسلام و رنسانس غربی - ترجمه‌هایی از کتب علوم اسلامی به لاتین و دیگر زبان‌های اروپایی.

۳. تاریخ و تمدن اسلامی

در این قسمت پیوندهایی را در زمینه تمدن اسلامی، تسامح در اسلام، تاریخ اسلام، سکه‌های اسلامی و تاریخ اسلام در اروپا و آفریقا مشاهده می‌کنید.

۴. اندلس: این پیوند، تاریخ اسلام را در اسپانیا تشریح می‌کند.

۵. صحابه پیامبر (ص) (companions of prophet)

این بخش حاوی توضیحاتی تاریخی در مورد بعضی از صحابه پیامبر است.

۶. other topics

در این قسمت نیز مطالب متنوع، از جمله نقشه‌های تاریخی از جهان اسلام، قابل دریافت است.

پایگاه الهدی

موسسه الهدی در امریکا، توسط گروهی از مسلمانان این کشور، در اینترنت راه اندازی شده است.

برای آشنایی با این پایگاه به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.al-huda.com>

در این پایگاه مطالب تاریخی در زمینه انبیاء الهی، تاریخ زندگی امامان شیعه اثنی عشری، نهج البلاغه و اطلاعات دیگر در زمینه اسلام، وجود دارد.

چنانچه قصد دارید که کتاب انبیاء اسلامی (the prophets of islam) را در این پایگاه مطالعه کنید، به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.al-huda.com/TPOI-1.htm>

این کتاب، تاریخ انبیاء الهی را بر اساس مستندات قرآنی ذکر می‌کند.

مؤلف این کتاب، سید محمد حسین شمسی، اهل پاکستان است که در ۱۹۷۷ به امریکا رفته و در کتاب خود به تاریخ زندگی سی نفر از انبیاء الهی (از آدم (ع) تا خاتم (ص)) پرداخته است.

در بخش آخر یعنی پیامبر اسلام، مؤلف ضمن بیان تاریخ زندگی پیامبر اسلام (ص)، مهمترین حوادث زمان پیامبر (ص) را بیان می‌دارد.

همچنین برای مطالعه کتاب «زندگی دوازده امام اهل بیت (علیهم السلام)» ابتدا به آدرس

زیر وارد شوید:

<http://www.al-huda.com/products.htm>

سپس روی پیوند *The Lives of Twelve Imams From The Ahle Bait* کلیک کنید تا به مطالب این کتاب متصل شوید. این کتاب نیز از تألیفات دکتر سید حسین شمسی است که توسط بنیاد الهدی منتشر گردید و برای نخستین بار در ۱۹۹۹ میلادی، تنها چند ماه قبل از درگذشت مؤلف، در امریکا به چاپ رسیده است.

مؤلف ضمن بیان تاریخ زندگی ائمه اطهار (ع)، در فصل آخر، تحت عنوان کتابشناسی (Bibliography) مهمترین منابع اصلی مورد استفاده خود را بیان می‌دارد. این منابع عبارتند از:

قرآن، نهج البلاغه، کتاب الارشاد، ترجمه انگلیسی از I.K.A.Howard، اعتقادات الامامیه از شیخ صدوق و ترجمه آصف فیضی، دایرةالمعارف اسلامی، امامت تألیف سید اختر رضوی، امامت و خلافت اثر مولانا سید نجم الحسن، شیعه در اسلام از علامه طباطبائی و ترجمه سید حسین نصر، تشیع: اندیشه، افکار و روحانیت اثر سید حسین نصر و hamid Dobashi و سید ولی رضا نصر، خلافت و ملوکیت اثر مولانا سید ابوالعلی مودودی، نقش اهل بیت در حفظ آموزه‌های اسلام از علامه سید مرتضی عسکری، معرفت آل محمد (ص) تألیف مظفر علی خان، البلاغ المبین تألیف آقا محمد سلطان میرزا دهلاوی.

پایگاه شارح

شبکه اینترنتی شارح ویژه اطلاع رسانی حوزه علمیه قم است و از طریق آدرس زیر قابل استفاده می‌باشد:

<http://www.shareh.com>

در این پایگاه، اطلاعات فراوانی در حوزه اسلامی قابل دریافت است. پس از ورود به این پایگاه پیوند اهل بیت (ع) به معرفی معصومین (ع) می‌پردازد.

پایگاه بلاغ نت

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم به منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی اقدام به تاسیس پایگاه بلاغ گرفته است. از جمله مطالبی که در این پایگاه قابل دریافت است عبارتند از:

۱. ارائه اطلاعات جامع و روز آمد برای سطوح مختلف علمی

۲. معارف و زندگی نامه پیامبر (ص) و اهل بیت (ع)

۳. اندیشه سیاسی اسلام

برای آشنایی با این پایگاه، ابتدا به سایت زیر وارد شوید:

<http://www.balagh.org>

سپس روی پیوند «کتابخانه بلاغ» کلیک کنید. پس از انتخاب پیوند کتابخانه به صفحه‌ای می‌رسید که حاوی فهرستی از آثار تخصصی در حوزه فرهنگ اسلامی است. اینک روی پیوند «تاریخ» کلیک کنید در این قسمت کتب و منابع تاریخی در چهار طبقه سیره پیشوایان، تاریخ اسلام، رجال و زندگی نامه تقسیم شده است. با انتخاب هر یک از این چهار پیوند، فهرستی از کتب مربوطه دریافت می‌شود. یکی از مزیت‌های مهم این بخش، دریافت متن کامل این کتب است.

پایگاه 2 muslims

پایگاه اینترنتی 2 muslims فهرستی مفصل از منابع مطالعاتی را در حوزه اسلامی در

خود نگه داری می‌کند. برای آشنایی با این سایت، به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.2muslims.com/directory/>

آقای عبدالرحمن که هم اکنون در امریکا زندگی می‌کند، مسئول راه اندازی این پایگاه اسلامی است. پس از ورود به این پایگاه، به پیوندهای ذیل عنوان Religion of islam توجه کنید. چنانچه روی پیوند history کلیک کنید به صفحه اطلاعات تاریخی در این پایگاه متصل می‌شوید.

اطلاعات این صفحه در چهار طبقه (category) تقسیم شده است که به شرح هر یک می‌پردازیم.

الف) راهنما و منابع (guides & sources)

کلیک بر روی این پیوند، فهرستی از منابع مطالعاتی تاریخ اسلام را ارائه می‌دهد. در این فهرست مطالب زیر قابل مطالعه است:

۱. تاریخ مختصر اسلام از قرن ششم تا شانزدهم میلادی
۲. تاریخ اوایل اسلام، فرهنگ‌های جهان باستان
۳. تاریخ گسترش و توسعه اسلام از قرن ششم تا بیستم میلادی
۴. اسلام و تمدن‌های جهانی
۵. بسته‌های نرم‌افزاری (software package) مربوط به تاریخ اسلام که بر روی لوح فشرده (CD) ارائه شده است.
۶. نخستین درگیری‌های مسلمانان با اقوام شبه جزیره بالکان
۷. نقش اسلام در توسعه علم

ب) تاریخ منطقه‌ای (history By Region)

در این بخش، تاریخ اسلام به سه منطقه آفریقا، امریکا و آسیا تقسیم شده است. روی پیوند [in Asia islam](#) کلیک کنید تا با فهرستی از مقالات مربوطه آشنا گردید. این مقالات عبارتند از:

۱. نبرد یرموک
۲. تاریخ اسلام در ویتنام
۳. چگونگی نفوذ اسلام در هند
۴. تاریخ اسلام در قزاقستان
۵. تاریخ اسلام در قرقیزستان
۶. تاریخ اسلام در آسیای مرکزی
۷. فتح اسلامی در ایران

ج) سلسله‌های اسلامی (Islamic Dynasties)

در این صفحه مقالات و اطلاعات فراوانی (مجموعاً ۲۲۸ مورد) در زمینه آشنایی با سلسله‌های اسلامی را دریافت می‌کنید. سلسله‌هایی چون:

عباسی - اغالبه - امویان اندلس - الموحدون - مرابطین - ایوبیان - فاطمیان - غزنویان - ایلخانان - ممالیک - مغول - عثمانی - راشدین - صفویه - سامانیان - سلجوقیان - تیموریان و بنی امیه.

د) نقشه‌ها (maps)

در این صفحه، شش پیوند حاوی پایگاه‌های مربوط به نقشه‌های تاریخ اسلام را دریافت خواهید کرد. این نقشه‌های تاریخی بیشتر چگونگی توسعه قلمرو اسلام را در قرون اولیه

ترسیم می‌کند.

جنگ بدر

یک پایگاه اینترنتی خصوصی، اقدام به معرفی جنگ بدر نموده است. برای آشنایی با این سایت، به آدرس زیر وارد شوید:

http://www.geocities.com/badr_313/

مطالب این پایگاه در واقع ترجمه انگلیسی از مجلد دوم کتاب سیرت النبی است که اصل آن توسط علامه نعمانی به زبان اردو نوشته شده و توسط Budayuni به انگلیسی ترجمه شده است.

تاریخ اسلام در پایگاه cyber islam

این پایگاه حاوی پیوندهای متعددی در زمینه اسلام، قرآن، حدیث، سنت، نماز، فقه و شریعت است. برای آشنایی با این سایت، به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.cyberislam.com>

سپس به فهرست‌های سمت چپ صفحه توجه کنید. چنانچه در ذیل عنوان Articles روی پیوند Islamic History کلیک کنید با فهرست مقالات زیر روبرو می‌شوید:

۱. در ذیل عنوان «تاریخ مختصر اسلام» (A Brief Chronology of islam) پیوندهایی را در زمینه تاریخ مختصر اسلام از قرن ششم تا بیستم میلادی مشاهده می‌کنید.
۲. همچنین در ذیل عنوان «زندگی پیامبر اسلام (ص)» (Biography of muhammad) پیوندهایی را در رابطه با زندگی پیامبر مشاهده می‌کنید.
۳. در ذیل عنوان «زندگی نامه صحابه» (Biographies of the sahabah) پیوندهای متعددی برای آشنایی با صحابه صدر اسلام قرار داده شده است.

۴. در بخش «اسلام پس از پیامبر (ص)» (Islam after Muhammad) پیوندهایی به چند مقاله را ملاحظه می‌کنید از جمله:
مقاله‌ای از دکتر عبداللطیف شرفی در زمینه تاریخ اسلامی اسپانیا از قرن نهم تا سیزدهم میلادی.

پایگاه الباب

پایگاه اینترنتی الباب (al - bab) از طریق آدرس زیر، حاوی اطلاعات فراوانی در زمینه آشنایی با کشورهای عربی است:

<http://www.al-bab.com>

پس از ورود به سایت مورد نظر، در ذیل عنوان ARAB WORLD، روی پیوند History کلیک کنید. این پیوند کاربران را به آدرس زیر متصل می‌کند:

<http://www.al-bab.com/arab/history.htm>

در این صفحه (Arab - Islamic History) پیوندهای متعددی را در حوزه تاریخ اسلام ملاحظه می‌کنید. اینک به بعضی از این پیوندها اشاره می‌کنیم:

۱. منشأ عرب بدوی (The original arab, the bedouin) از کتاب تاریخ مختصر اسلام تألیف فیلیپ ک. حتی (Philip K. Hitti).

۲. منابع تاریخ اعراب در دوره باستان از پایگاه اینترنتی منابع تاریخ باستان وابسته به دانشگاه فوردهام در امریکا.

در این بخش به منابع تاریخ باستان مانند هرودت (۴۳۰ ق.م)، استرابون (۲۲ میلادی)، دیوکاسیوس (۲۲۰ میلادی)، آمیانوس مارسلینوس (۳۸۰ میلادی) و پروکوپیوس (۵۵۰ میلادی) اشاره شده است.

۳. فرهنگ اعراب قبل از اسلام تألیف ریچارد هوکر (Richard Hooker) در سایت دانشگاه ایالتی واشنگتن.
۴. بیزانس و اعراب در قرن پنجم میلادی، تألیف عرفان شهید در پایگاه اینترنتی دانشگاه فوردهام.
۵. محمد (ص) پیامبر خدا اثر فیلیپ حتی
۶. محمد (ص) تألیف ماکسیم رادینسون (maxime Rodinson) ۱۹۸۰ میلادی.
۷. محمد(ص) و ظهور اسلام، اثر ریچارد هوکر.
۸. صحابه پیامبر (ص)، تألیف عبدالوحدید حامد در پایگاه اینترنتی دانشگاه میسوری رولا.
۹. تواریخ و سلسله‌ها (Dates and dynasties)، محدوده جغرافیایی حکومت‌های اسلامی از ۵۷۰ تا ۱۲۵۰ میلادی، در سایت دانشگاه پرینستون در امریکا.
۱۰. جنگ بدر در سال ۶۲۴ میلادی.
۱۱. نبرد یرموک در ۶۳۶ میلادی.
۱۲. فتح مصر در ۶۴۲ میلادی.
۱۳. خلفای راشدین، در پایگاه اینترنتی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه کالیفرنیا جنوبی.
۱۴. مقاله‌ای با عنوان «بغداد در دوره خلفای عباسی» اثر ویلیام استرنز (William Stearns).
۱۵. «خلفای عباسی» برگرفته از مروج الذهب تألیف مسعودی در پایگاه اینترنتی دانشگاه فوردهام.
۱۶. مطالبی پیرامون خلافت مقتدر بالله (۹۳۲ - ۹۰۸ میلادی) برگرفته از کتاب تجارب

الامم (Experiences of the Nations) اثر ابن مسکویه. این مطالب در پایگاه اینترنتی دانشگاه فوردهام نگهداری می‌شود.

۱۷. اسماعیلیان تألیف جرج آندریوز (George Andrews) و وینکنوگ (vinkenoog).

۱۸. مقاله‌ای با عنوان «اسامة» (۱۱۸۸ - ۱۰۹۵ میلادی) که به همراه صلاح الدین علیه صلیبیون به نبرد پرداخت.

۱۹. تاریخ جنگ‌های صلیبی.

۲۰. فاطمیان و ممالیک تألیف بریل (E.J.Brill)، لیدن، ۱۹۹۱ میلادی.

۲۱. تاریخ قرون وسطی، یورش ترکان، تألیف ج.ج.ساندرز (J.J.saunders).

پایگاه «اسلام برای امروز»

پایگاه اینترنتی «اسلام برای امروز» (Islam For Today) از طریق آدرس زیر، با هدف معرفی تاریخ و تمدن اسلامی، راه اندازی شده است:

[http:// www.islamfor today.com](http://www.islamfor today.com)

حسین عبدالوحید امین، مدیر این پایگاه، اطلاعات ارزشمندی را در بخش تاریخ و تمدن این پایگاه گنجانده که به بعضی از آنها اشاره می‌گردد.

۱. مقاله‌ای با عنوان «در ستایش تمدن اسلامی» (In praise of Islamic civilization)

که اقتباس از سخنرانی دکتر کارلی فیورینا (carly Fiorina) می‌باشد.

۲. معرفی صحابه پیامبر اسلام (ص).

۳. تاریخ اسلام از ابتدا تا سال (۱۶۰۰م) که توسط دانشگاه کلگری در کانادا تهیه شده است.

۴. پژوهشی از ح.رحمان اهل پاکستان و عضو مؤسسه علوم پیشرفته امریکا، با عنوان

«تاریخ اسلام از ۵۷۰ تا ۶۳۳ م».

۵. وقایع نگاری مختصر اسلام از سال (۵۴۵ تا ۱۹۹۰م) در سایت دانشگاه کالیفرنیا جنوبی.
۶. تاریخ جهان اسلام در سایت اینترنتی البلاغ
۷. وقایع نگاری اسلام از سال (۵۷۰ تا ۱۹۸۰م) در گروه تاریخ دانشگاه North park در شیکاگو.
۸. تاریخ اسلام در هند و پاکستان (از ابتدا تا سال ۱۸۵۸ م) اقتباس از کتاب «تاریخ هند - پاکستان» تألیف ک. آلیس (K. A. Iis).
۹. «عثمانی‌ها» عنوان مقاله‌ای است از ریچارد هوکر استاد دانشگاه ایالتی واشنگتن.
۱۰. تاریخ امپراتوری عثمانی در سایت شبکه خبری بی بی سی.
۱۱. ذکر وقایع نگاری تاریخ اسلام در قرن پانزدهم میلادی.
۱۲. نقشه‌هایی در ارتباط با توسعه جهان اسلام از سایت دانشگاه پنسیلوانیا.
۱۳. پایگاه کتابشناسی دکتر S. Faizer Rizwi از دانشگاه مک گیل در ارتباط با معرفی منابع و مقالات تاریخ اسلام در قرون میانی.
۱۴. معرفی تمدن اسلامی در خاورمیانه، آفریقا و آسیا در پایگاه دانشگاه بوستون در امریکا.
۱۵. مقاله‌ای از حسین عبدالوحید امین با عنوان «ریشه‌های جدایی بین شیعه و سنی».
۱۶. مقاله‌ای در معرفی خلفای راشدین در پایگاه دانشگاه کالیفرنیا جنوبی.
۱۷. متنی با عنوان «چهار خلیفه اول» از پروفیسور فضل احمد اهل لاهور.
۱۸. پژوهشی در زمینه «ظهور و توسعه تمدن اسلامی» از دکتر پائول بریانز (paul Brians)، استاد دانشگاه ایالتی واشنگتن.

تاریخ اسلام در بنیاد الحرمین

بنیاد الحرمین در شهر ریاض عربستان در سال (۱۹۹۷م) تاسیس شده و در سال ۲۰۰۰ اقدام به راه اندازی پایگاه اینترنتی «محمد (ص)» نموده است. برای آشنایی کامل با این سایت به آدرس زیر وارد شوید:

<http://prophet-muhammed.org>

آدرس زیر در این سایت، کاربران را با فهرست اصلی، اطلاعات تاریخی در زمینه پیامبر و تاریخ صدر اسلام آشنا می‌سازد:

<http://prophet-muhammed.org/Contents.asp>

مجموعه اطلاعات تاریخی موجود در این سایت عبارتند از:

الف) زندگی نامه پیامبر اسلام(ص)

۱. قبل از رسالت (مذهب در جامعه عربستان - مذهب در ایران دوره ساسانی - مذاهب بودایی، مسیحیت و یهود - اعراب بادیه نشین - اعراب در تاریخ باستان - حضرت اسماعیل (ع) در مکه - قریش - شهرهای عربستان).
۲. شهر مکه (بنیاد شهر - پذیرش اسلام - آغاز شکنجه - مهاجرت مسلمانان به حبشه - مسلمان شدن عمر - تحریم بنی هاشم - سال اندوه - سفر به طائف - آغاز اسلام در میان انصار - اهمیت شهر مدینه - گسترش اسلام در مدینه - موانع - حمایت از میراث فرهنگی - یهودیان و مسیحیان - رسوم قبیله‌ای - دشمنی قریش - هجرت به مدینه - پندها و مثال‌ها).
۳. در مدینه (تفاوت‌های اجتماعی بین ساختار شهر مدینه و مکه - اوضاع مذهبی و فرهنگی - اوضاع جغرافیایی - اوضاع اقتصادی - فرهنگی - پیامبر در مدینه - بنیاد نهادن مسجد - تحریکات منافقین در مدینه - تغییر قبله - اجازه جهاد - صلح حدیبیه - نامه‌هایی به حکام عرب - فتح مکه).

۴. نبردها(جنگ بدر - احد - خندق - قریضه - خیبر - موته - فتح مکه - حنین - طائف - تبوک).

۵. نامه‌ها و پیمان‌ها (نامه‌هایی به پادشاهان - پیمان‌ها).

ب) شخصیت پیامبر(ص)

ویژگی‌های شخصی پیامبر - عشق به خدا - نداشتن تعلقات دنیایی - پیامبر در خانه - ملایمت، تواضع و گذشت - دعا و نیایش - رفتار با کودکان، غلامان و زنان - و... .

ج) اعتقادات

د) روابط با دیگران

صحابه پیامبر (ابوبکر - عمر - عثمان، امام علی (ع) - زبیر و... .